

ZAGADNIENIA FILOZOFICZNE

W NAUCE

PHILOSOPHY IN SCIENCE

Materiały z konwersatoriów interdyscyplinarnych

(Proceedings of the Interdisciplinary Seminar)

X

WYDZIAŁ FILOZOFII
PAPIESKIEJ AKADEMII TEOLOGICZNEJ

FACULTY OF PHILOSOPHY
AT THE PONTIFICAL ACADEMY OF THEOLOGY

KRAKÓW 1988

SPIS TREŚCI

Wstęp	1
M. Gardner, Racjonalność a poczucie tajemnicy	2
Rozmowa z Johnem Bellem	15
K. Maślanka, Stabilność, stacjonarność i symetria	25
T. Gadacz SP, Relacja jednostka–państwo w filozofii Hegla	30
J. Życiński, Popperowska obrona racjonalności	36
A. Szwed, Krytyka popperowskiej krytyki Hegla	41
A. Bożek, Metafizyka bez fizyki	46
Recenzje:	
M. Heller, Metanaukowa rewolucja	50
A. Cudak, Matematyzowalność przyrody	51
T. Sierotowicz SJ, O kryzysie w filozofii nauki	53
A. Falniowska-Dyduch, Początek drogi	57

WSTĘP

Filozoficzne „credo” stanowi czasem zaskoczenie dla tych, którzy już od dawna zaszeregowali danego filozofa w ścisłe ramy nurtu czy kierunku. Okazywało się bowiem często, że systematyzacja nie tylko spłyciła, ale czasem wręcz zniekształciła tę myśl, którą sam autor uważa za najważniejszą i dominującą. Wydaje się, że tak właśnie jest z „credo” Martina Gardnera. Autor ten stał się szeroko znany dzięki rubryce w „Scientific American” oraz dzięki publikacjom demystyfikującym złudzenia psychotroniki, psychokinezy czy reinkarnacji. Prace te zyskały mu miano sceptyka. Tymczasem, na przekór obiegowym opiniom, jego wyznanie filozoficznej wiary odsłania wymiary wciąż nowych, otwartych problemów i nieodłącznej od naukowej działalności, zawsze obecnej tajemnicy.

Podobne, wciąż otwarte filozoficzne kwestie mechaniki kwantowej są szeroko omawiane w „Rozmowie z Johnem Bellem”, a kwestie symetrii w matematyce, fizyce i kosmologii podejmuje artykuł K. Maślanki. Dzięki artykułowi A. Bożka możemy też poznać problemy poruszane w gronie kilkunastu osób — uczestników roboczych spotkań na seminarium ks. prof. M. Hellera.

Bieżący numer „Zagadnień...” zawiera również artykuły dotyczące filozofii Hegla i jej krytyki zawartej w *The Open Society* K. R. Poppera (art. Gadacza, Życińskiego, Szweda). Artykuły te same są meta-krytyka kierowaną zarówno przeciw Popperowi za jego atak na Hegla (Gadacz, Szwed), jak i przeciw Heglowi w obronie popperowskiej racjonalności i krytycyzmu (Życiński).

Całości dopełnia dział recenzji, gdzie tematyka naukowych rewolucji (Heller, Sierotowicz) i matematyzowalności przyrody (Cudak) przeplata się z filozoficznymi problemami biologii (Dyduch-Falniowska).

*UWAGA: Tekst został zrekonstruowany przy pomocy środków automatycznych; możliwe są więc pewne błędy, których sygnalizacja jest mile widziana (obi@opoka.org). Tekst elektroniczny posiada odrębną numerację stron.

Redakcja:

Jan Bobrowski, Stanisław Gil, Michał Heller,
Alicja Michalik, Włodzimierz Skoczny, Józef Życiński

Adres redakcji:

Częstochowskie Seminarium Duchowne
ul. Bernardyńska 3
31-069 Kraków